

Mente & Manu

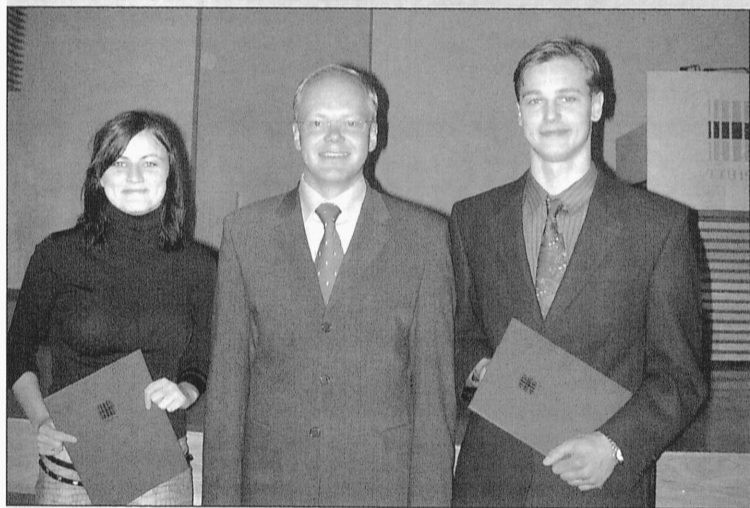
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Telekommunikatsioon 2002

RIIGI KONKURENTSIVÕIME ALUS: Eesti on teatavasti kogu maailmas esirinnas investeringuult telekommunikatsioonisektorisse. Seetõttu oli arvukas ka osavõtt 9. telekommunikatsioonipäeva konverentsil, mille plenaaristungil avas sektori lipulaeva Eesti Telefoni esindaja Rain Rebane. Esiplaanil vasakult Peeter Kern Starmanist ja Peep Põldsamm RIKSist.



TELEKOMMUNIKATSIOONI TULEVIK: Konverentsil kuulutati välja ka



Ericsson Eesti stipendiumide (à 15 000 krooni) saajad Grete Päärman ja Tambet Silla, kelle vahel seisab pildil stipendiaatidega üheskoos rõõmustav Ericsson Eesti peadirektor Veiko Sepp.

Intellektuaalne omand tulusamaks

Neljapäeval, 16. mail toimus Tallinna Tehnikaülikooli aulas seminar "Kuidas intellektuaalsest omandist tulu saada".

Käesolevast aastast on Tallinna Tehnikaülikool alustamas regulaarset seminaride sarja, millest osavõtu tulemusel saadud informatsiooni baasil luuakse ettevõtete ja teadlaskonna vahel ühtsed

arusaamad erinevatest potentsiaalsetest koostöövaldkondadest ja -võimalustest. Sarja avaseminari esinejateks on valitud Eesti ja Euroopa intellektuaalomandi valdkonna tipp-praktikud. Ürituse peamine rõhk ei ole pandud mitte intellektuaalomandi õigusküsimustele, vaid tema praktilistele aspektidele ning eelkõige intellektuaalomandi kui investimisobjekti finantsmajanduslikele külgedele.

Üritusest olid osa võtma

kutsutud Eesti ettevõtete tippjuhid ja -spetsialistid, teadus- ja arendusasutuste tippteadlased.

Järgmiseks suurürituseks TTÜs on 9. – 11. juunil toimuv kontaktmess "Tehnoloogia 2002". Novembris korraldab TTÜ seminari arendustegevuse finantseerimise teemal, kutsudes esinema rahvusvahelisi ja sise-riiklike valdkondade tippspetsialiste.

M&M



BORIS TAMME STIPENDIUM ASUTATUD: Lepingule allkirjutanuist on pildil jäädvustatud (vasakult) TTÜ rektor Andres Keevallik, Sihtasutuse TTÜ Arengufond juhatuse liige Mare Aru, Oracle East Central Europe Ltd Eesti juhatuse liige Taavi Jakobson ja Cybernetica AS juhataja Ülo Jaaksoo.

Arengufond areneb

Sügisel on TTÜ noorel teadlasel võimalik kandideerida 100 000 krooni suurusele akadeemik Boris Tamme nimelisele stipendiumile.

Reedel, 10. mail Tallinna Raekojas toimunud Sihtasutuse Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond pidulikul esitlusel asutati akadeemik Boris Tamme nimeline stipendium. Stipendium asutati endise TTÜ rektori ja väljapaistva Eesti teadlase mälestuse jäädvustamiseks ja aitamiseks kasvatada Tallinna Tehnikaülikooli teadlaskonnale tugevat akadeemilist järelkasvu. Stipendiumiga toetatakse teadusuuringute jätkamisel TTÜs töötavat infotehnoloogia või süsteemitehnika teaduserialadel doktorikraadi omavat kuni 35aastast teadlast.

Lepingu stipendiumi asuta-

miseks sõlmisid Sihtasutus Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond, keda esindas juhatuse liige Mare Aru, ja Tallinna Tehnikaülikool, keda esindas rektor Andres Keevallik, ühelt poolt, ja teiselt poolt stipendiumi rahastajad – Eesti turul toimivad IT-firmad – Abobase Systems AS, keda esindas juhatuse esimees Tõnis Mäe, Cell Network AS, keda esindas juhatuse esimees Niilo Saard, Cybernetica AS, keda esindas juhatuse esimees Ülo Jaaksoo, ja Oracle East Central Europe Ltd Eesti filiaal, keda esindas juhatuse liige Taavi Jakobson.

Samal üritusel liitusid Sihtasutuse Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond Viliistlaskapitaliga August Kull, Mehis Pilv ja Peeter Vilipuu, TTÜ vilistlased, kes on olnud edukad oma tööalases tegevuses ja annetasid isiklikest säästudest 50 000 krooni soovivad kaasa aidata tehnika- ja majandushariduse edendamisele Tallinna Tehnikaülikoolis.

Mare Aru
TTÜ Arengufond

HELDED TOETAJAD: Viliistlaskapitaliga liitumiseks ja seoses sellega isiklikult 50 000 krooni annetamiseks on allkirja andmas (vasakult) August Kull, Peeter Vilipuu ja Mehis Pilv.





SEE ONGI VÕIDU MALL: Kolm graatsiat, kellel võrdsed võimalused. Malta neiu (vasakul) kõlbas see, mida Sahlène (paremal) ülekaaluliseks pidas, Eesti taustalauljad nimelt.

EUROVISIOON – mu salaarmastus

Tegelikult ma petan ennast ja teisi – mis sala(armastust) siin saab olla, kui ma kirjutan temast raamatu, koostan plaadi ja olen suu vahtu rääkinud kõigest, mis selle muusikasündmusega seondub.

Mind peetakse asjatundjaks, sest mingil määral tunnen ma tema ajalugu, kuid kogu see tohutult keeruline toimeniidistik on mulle pigem aimatav kui tuntud. Selle viljad aga küll! Saan oma kogemusele toetudes võrrelda üht või teist võistlust, saan rääkida kaasa ühe või teise aasta laulusaagi väärtuse või väärtusetuse kohta – selleks annab mulle õiguse aastakümnete-pikkune töö muusikaajakirjanikuna.

Praegu peatavad mind TTÜ lõputena tunduvates koridorides head kolleegid ja pärivad saladuslikult: kes tänavu võidab? Kallid sõbrad, kui ma seda oskaksin ennustada, vaevalt ma siin oma tööpäevi veeretaks. Mehel, kes suudab massi maitse täpselt ära arvata, oleks suurem väärtus kui Nokial, sest muusikabisnis pöörlevad pööraselt suured summad. Seda muidugi globaalses mastaabis. Eesti mätta otsast pole mõtet maailmamuusikasse oma konnakrooksu saata, sest see ei müü ega innusta kedagi. Nii mitmed on unistuste lennukid siin läinud ning mõne aja pärast saba jalge vahel tagasi hiilinud. Ei vajata meie pop-ega rock-muusikat suures ilmas, sest see lihtsalt ei müü, ning kui pole müüki, pole ka kuldset rüüd sind katmas. Eestimaise kassikullase krooni saad pähe juba ainuüksi paarikümnetuhandese käibega ja peamiselt on



need nn lihtrahvalaulikud à la Jüri Homenja, Üllar Jörberg, Seelikukütid ja muu samast riulist müüdüd kaup, keda mõne tuhande eest oma koduõuele lusti lööma saad kutsuda.

Teise, kõrgema ešelonil moodustavad aga poolprofid, kes raiskavad enda müügi peale oluliselt rohkem ja selle eest ka rohkem kõnivad. Ja just need jõuavad välja Eurovisioonile, kus ühel õhtul aastas 3 minuti jooksul kogu Euroopa neid jälgib. Hea seegi, ütlete õnnelikult. Tegelikult on õnnega koos vaid võitja, sest kõik muu ununeb kiiresti. Ainult harvad erandid välja arvatud, rändavad kaotusekibedust tundnud laulud muusikaajaloo arhiiviriulile tolmu. Kuldtahvilile tahavad ju kõik, kuid tänaseni on siin vaid 49 nime.

Õnneks on üks neist ka Eesti oma *Everybody* ga.

järgneb lk 4

Muudatustest ülikooliseadustes

Bologna deklaratsiooni allkirjastamine enamiku Euroopa riikide haridusministrite, sh Eesti Vabariigi haridusministri poolt aastal 1999 käivitas kõrgharidusreformi. Olukorra analüüsimiseks Eesti kõrghariduses ja reformide kavandamiseks moodustas haridusminister aastal 2000 nn kõrghariduse rahastamise ja võrgu korrastamise komisjoni. Selle komisjoni ettepanekute alusel valmis Haridusministeeriumis *Kõrghariduse reformi kava aastateks 2001–2002*, mille Vabariigi Valitsus kiitis heaks juunis 2001. Kõrghariduse reformi elluviimise üheks oluliseks eelduseks on muudatused *Ülikooliseaduses* ja sellega seonduvates seadustes (*Haridusseadus*, *Rakenduskõrgkooli seadus* jt), samuti vastavate seaduste rakendusaktides (näiteks *Kõrgharidusstandard*).

Töö seadusemuudatustega algas 2000. aastal ja ei ole siiani (mai 2002) lõppenud. Oma ettepanekuid on teinud ülikoolid, rakenduskõrgkoolid, avalik-õiguslike ja eraõiguslike ülikoolide rektorite nõukogud, rakenduskõrgkoolide rektorite nõukogu jt. Seaduseelnõud on kandnud erinevaid nimetusi: "*Ülikooliseaduse muutmise seadus*", "*Ülikooliseadus*" + "*Ülikooliseaduse rakendamise seadus*", "*Ülikooliseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus*". TTÜ on nende seaduseelnõude ja samuti *Kõrgharidusstandardi* kohta oma arvamusi edastanud Haridusministeeriumile, samuti Riigikogu kultuurikomisjonile. Siiski on TTÜ, teised ülikoolid ja rektorite nõukogud jäänud mitmete sätete osas erinevatele seisukohtadele.



prof Jakob Kübarsepp
õppeprorektor

2002. aasta kevadeks on jõutud niikaugemale, mil ülikoolid on õppekavareformi lõpule viinud ning valmis alustama üliõpilaste vastuvõttu uue õppekavade süsteemi õppekavadele, kuid kehtiva haridusseadustiku alusel ei saa Haridusministeerium riikliku koolitustellimuse lepinguid sõlmida. Sellisest olukorrast tingituna on muudatused *Ülikooliseadusesse*, sellega seotud seadustesse ja vastavatesse rakendusaktidesse jaotatud kaheks:

1. Seaduseelnõu "*Seoses Euroopa ühtse kõrgharidusruumiga ülikooliseaduse ja sellest tulenevate teiste seaduste muutmise seadus*" koos vastavate rakendusaktidega, sh "*Kõrgharidusstandard*".

2. Seaduseelnõu "*Ülikooliseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus*" koos ülejäänud rakendusaktidega, sh "*Akrediteerimisel õppekavadele ja ülikoolile ning rakenduskõrgkoolile esitatavad nõuded ning akrediteerimise tingimused ja kord*".

Kõrvalehel on toodud TTÜ poolt Riigikogu kultuurikomisjonile ja Haridusministeeriumile 10. mail edastatud seisukohad neis seaduseelnõusid puudutavates küsimustes, kus meie varasemaid ettepanekuid ei ole arvestatud: magistriõpe rakenduskõrgkoolides, kutsekõrghariduseõpe/rakenduskõrghariduseõpe ülikoolide kolledžites ja mõistete süsteem.

Tehnikaülikool selgitab seisukohti*

Tallinna Tehnikaülikooli põhi-seisukohad seaduseelnõu "Seoses Euroopa ühtse kõrgharidusruumiga ülikooliseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse" ning selle rakendusaktide osas on alljärgnevad.

1. Mõistete süsteem

Õpe nii akadeemilise kraadi omandamiseks ülikoolis (ülikoolitüüpi õpe akadeemilise kõrghariduse omandamiseks) kui kõrghariduse tasemel õpe teistes koolides (mite ülikoolitüüpi õpe kutsekõrghariduse omandamiseks) annavad ettevalmistuse (st teadmised, oskused, väärtushinnangud) tegevuse alustamiseks mingil kutsealal (näiteks insener, teadlane) vastavalt omandatud erialale ja **rakenduse** nende kutsetega seotud ametikohtadel. Mõiste "*rakenduskõrgharidus*" ilmus haridusseadustiku eelnõudes pool aastat tagasi põhjendusega, et kutseharidus ei ole populaarne. Samas, uue mõiste kasutusele võtmine on segaduste-

kitav, kuna tunnuse "rakenduslik" kasutamine rõhutab, et akadeemilise kõrghariduse omandanu ei omagi ettevalmistust mingil kutsealal rakenduda. Rakenduskõrghariduse mõiste kasutamine on juba tekitanud suurt segadust kohtumistel üliõpilaskandidaatidega koolides.

Ettepanek on mitte kasutusele võtta uusi, segadust tekitavaid mõisteid, vaid säilitada Eesti haridusseadustikus seni käibel olnud mõistete süsteem. Vastavuses kutseõppeasutuste seadusele eristatakse *kutsekeskharidust* ja *kutsekõrgharidust*. Ülikooliseaduses räägitakse *akadeemilisest kõrgharidusest*, samuti diplomioppest. Kavandatava seadusemuudatuse tegemisel tuleks kutseõppeasutuste seaduses käsitleda *kutsekeskharidust* ja *rakenduskõrgharidust*? Võib-olla tuleks hoopis muuta korraga mõlemad mõisted, võttes paralleelselt kasutusele *rakenduskeskhariduse* ja *rakenduskõrghariduse* mõisted?

Sellisel juhul kaotab mõtte mõiste *kutseharidus* kasutamine.

järgneb lk 3



Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
	tel 620 3590	faks 620 3591
Toimetaja	Mart Ummelas	e-mail: martu@staff.ttu.ee
	tel 620 3615	www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja	Reimo Leedjärv	

Tehnikaülikool selgitab seisukohti*

algus lk 2

2. Rakenduskõrgkoolide magistriõpe

Magistriõppes, kõrghariduse taseme teise astme õppes, ei eristata seaduseelnõu kohaselt enam teadus- ja kutsemagistrid, kuna magistrikraad ei ole enam teaduskraad. Teaduskraad on doktorikraad. Esitatud argumente magistriõppe võimaldamiseks rakenduskõrgkoolides on kaks:

- edasijõudmisvõimaluste tagamine rakenduskõrgkoolide lõpetajatele,
- ülikoolide valmisoleku puudumine sobivat rakenduslikku magistriharidust pakkuvate õppekavade osas mõnes kitsamas valdkonnas.

Esiteks, õppimisvõimalused on rakenduskõrgkoolide lõpetanutele juba praegu olemas. Üliõpilaste vastuvõtt magistriõppesse toimub, vastavuses vastuvõetueskirjale, pingerea alusel, mis koostatakse lähtudes eelnenud õpingute tulemuste keskmisest hinnest. Arvestatakse samuti seniste õpingute vastavust valitud õppekavale.

Kuigi rakenduskõrgkoolide lõpetanutele on küllalt hea erialane ettevalmistus teatud ametikohtadel töötamiseks, on neil akadeemilise õppe (bakalaureuseõppe) läbinutega võrreldes nõrgem alushariduslik baas õpingute jätkamiseks magistriõppes. Tehnika, tootmise ja ehituse ning arvutiteadustega seotud erialadel tähendab see teadmisi loodus- ja täppisteaduste, samuti tehnikateaduste põhialustest. Rakenduskõrgkoolis on põhirõhk praktilisel ning erialaste teadmiste ja oskuste omandamisel. Seetõttu on rakenduskõrgkoolide lõpetajatele sageli vastuvõtu eelduseks seatud täiendavad õpisooritused mahus 0–20 ainepunkti, olenevalt eelnenud õpingute iseloomust.

TTÜ mehaanikateaduskonnas õpib hetkel magistratuuris 16 üliõpilast, kes on lõpetanud Eesti Mereakadeemia, Tallinna Tehnikakõrgkooli või Tartu Lennukolledži, neist 12 riigieelarvelistel õppekohtadel. Ehitusteaduskonnas õpib praegu 8 Tallinna Tehnikakõrgkooli või Eesti Mereakadeemia lõpetanut, neist pooled riigieelarvelistel õppekohtadel. Need arvud ei olegi nii väikesed, arvestades seni suhteliselt väikesearvulist riigiteadmiste magistriõppele – viimastel aastatel mehaanikateaduskonnas 20–22 ja ehitusteaduskonnas 15–18. Õpingute jätkamisvõimalused rakenduskõrgkoolide lõpetanutele kasvavad mitmekordselt aastast 2005, kui algab õpe uue õppekavade süsteemi (3+2) järgi.

Teiseks, võimalus anda rakenduskõrgkoolide lõpetajatele sobivat (rakenduslikku?) magistriharidust võib olla mõnes spetsiifilises valdkonnas, kus akadeemiline õpe Eestis puudub – mõned merenduse ja lennunduse erialad – tõepoolest probleemiks. Suuremaks probleemiks on spetsiifilist kõrgharidust, rakenduskõrgkoolide magistriõpet anda suutev doktorikraadiga õppejõudkond. Vastavuses kõrgharidusstandardiga peavad vähemalt 75% õppekavas määratud õppeainete mahust õpetama õpetavale ainele või ainetes rühmale vastava õppevaldkonna doktorikraadi või vastavas teadusvaldkonnas aktiivsed doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga õppejõud. Kuna spetsiifilise õppekava vastavale ainerühmale vastavaid doktooreid ei ole või neid ei piisa kaheaastaseks magistriõppeks, siis hakatakse koostama võimalikult lühikese nomenklaasi õppeajaga (1 aas-

ta) õppekavu. Samas on ilmne, et rakenduskõrgkooli 4+1 õpe ei ole kuidagi võrreldav ülikooli 3+2 õppega alltoodud põhjustel.

Selleks, et ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide magistrikraadid oleksid võrreldavad, peavad lisaks nõuetele õppejõudude kaadrile olema täidetud järgmised tingimused:

1) Magistriõpingutele peab eelnema võrreldavas mahus baakalaureuse- või kutsekõrgharidusõpe. Praktika kui õppe eesmärgi saavutamine töökeskkonnas võib muid õpinguid täiendada, kuid ei saa neid kuidagi asendada. See tähendab, et magistriõpe saab tugineda vähemalt 4-aastasele kutsekõrgharidusõppele, kus praktika moodustab õppekavas määratud õpingute mahust vähemalt 20%. Paljudes õppekavades ulatub see vähemalt 35 protsendini nagu praegustes kutsekõrghariduslikes õppekavades.

2) Magistriõpingute kestus 4-aastasele kutsekõrgharidusõppele järgnevalt peaks olema vähemalt kaks aastat, kui just eesmärgiks ei seata võimalikult suure hulga magistrikraadi omanike tekitamine võimalikult lühikese aja jooksul. Üheaastane magistriõpe on mõeldav vaid 4-aastase bakalaureuseõppe järgselt.

Doktorikraadiga õppejõudkonna koolitamine rakenduskõrgkoolidele spetsiifilistes valdkondades on mõeldav vaid välismaal. Tingimustes, kus ülikoolidel on paljudes valdkondades probleemne doktorikraadiga õppejõudude järeelkasvuga ja neid tuleks samuti osaliselt välismaal koolitada, tundub see riiklike ressursside hajutamisena. Tegemist on ressursside ebaotstarbeka kasutamisega väikeriigis Eestis ka seetõttu, et doktorikraadiga õppejõud ülikoolides on märksa otstarbekamalt rakendatud osalemise kaudu doktorioõppes, alus- ja rakendusuuringutes ning arendustegevuses.

Ettepanek

Esiteks, magistriõppe finantseerimise asemel rakenduskõrgkoolides on riigile odavam koolitada kitsaste erialade (millel vastav õppejõudkond puudub) magistrid välismaal, näiteks laevaehituses ja lennundustehnikas pakub õppe võimalusi Helsingi Tehnikaülikool. Spetsiifilistel erialadel ei vajatagi Eestis suurel arvul magistrid, – eelmainitud erialadel piisab täiesti 3–4 magistrist aastast. Sellises koguses ei ole neid Eestis otstarbekas koolitada.

Teiseks, magistriõpe saab toimuda ülikooli magistriõppekava siseselt vastava spetsialiseerumisega. Heaks näiteks on Eesti Sisekaitseakadeemia lõpetanute koolitamine TTÜ haldusjuhtimise magistriõppekava alusel, spetsialiseerumisega läbi vastava valdkonna valikainete. Õppetegevuses osalevad mõlema kooli õppejõud.

3. Ülikoolide kutsekõrgharidusõpe

Akadeemilise õppe väljundiks ülikoolides on eelkõige magistrid ja doktorid. Erandiks on ülikoolide regionaalset kolledžid, mis (nagu rakenduskõrgkoolidki) ei ole enamikul erialadel praegu veel valmis bakalaureuse-, veel vähem magistriõppeks. Puudu on magistri- ja eriti doktorikraadiga õppejõududest, paremat jätab soovida ka materiaalne baas. Pikka aega on vaieldud kutsekõrgharidusõppe (seni – diplomiope) jätkumise üle ülikoolide

kolledžites. Kui riik on huvitatud ülikoolide osalusel regionaalses arengus, ei tohiks seada ajalisi piiranguid kutsekõrgharidusõppele kolledžites. Varem või hiljem (küll mitte aastaks 2004) arenevad mõned kolledžite erialad niikuinii bakalaureuse- ja seejärel magistriõppe astmeni. Stimuleerivaks jõuks on eelkõige õppekohtade baasmaksimumuste erinevus kutsekõrgharidusõppes ja akadeemilises õppes.

Riigile on ülikoolide regionaalsete kolledžite olemasolu oluline mitte niivõrd õppe iseloomu tõttu – kutsekõrgharidusõppe, akadeemiline õpe – kuivõrd selle tõttu, et regionaalsete kolledžite lõpetajad jäävad suurema tõenäosusega kohapeale tööle. Sama oluline on ülikooli teadus- ja arendustegevuse toomine otse regiooni.

Riigi seisukohalt komplitseerib olukorda mitu kutseharidust andvat õppeasutust samas regioonis. Riigil ei ole kahtlemata mõistlik finantseerida kõrgharidusõpet samades õppesuundades ja eriti samadel erialadel erinevates õppeasutustes, sh ülikoolide kolledžites. Head lahendused puuduvad, aga optimaalsed on olemas.

Ettepanekud:

1) Finantseerida kutsekõrgharidust kutseharidusele ettenähtud vahenditest, sõltumata õppeasutusest (rakenduskõrgkool, tehnikum, ülikooli kolledž).

2) Lõpetada sarnaste erialade paralleelne finantseerimine samas regioonis, eelistades riiklikus koolitustelimumuses õppeasutust, milles õpetamise tase on kõrgem või regiooni vajadusi paremini rahuldav.

3) Uute erialade avamisel pida silmas eelkõige regionaalseid, mitte õppeasutuste vajadusi. Ühes õppeasutuses on majanduslikult ebaotstarbekas avada õppekavu üksikeisest oluliselt erinevates õppevaldkondades/õppesuundades – väheneb ühisõppe võimalus.

Ülikoolide kolledžid on jätkuvalt riikliku toetust väärivad juhul, kui nendest on välja arenenud või arenemas regionaalsed õppe-, teadus- ja arenduskeskused.

*Esitatud veidi lühendatult

M&M

Vivat!

Jüri Tanner 60

“Selle aasta kahekümne esimest nädalat alustan juba kuuekümnelselt. Nendest aastatest üle kahe kolmandiku on mu lahutamatuks kaaslasteks olnud Tallinna Tehnikaülikool.” Nõnda kirjutas Jüri Tanner oma sõpradele ja töökaaslastele, kutsudes neid esmaspäeval, kaks päeva pärast ümmargust sünnipäeva, arutlema koos temaga meie ülikooli elu ja arengu üle. Ka sünnipäeval ikka murega oma *alma mater*’i pärast, mida ta nimetab tehnika-alase ülikoolihariduse kantsiks Eestis.

Vestlesin juubilariga tähtsa päeva künnisel ja küsisin, mida ta ise peab oma 42 aastat kestnud ülikoolielu tipphetkedeks.

“See oli 1987. aasta, kui TPI tõsteti tollase suure liidu juhtivate ülikoolide kategooriasse, suuresti tänu aasta varem akadeemik Boris Tamme algatusel tähistatud ülikooli nii-öelda esimesele juubelile, mis paljude silmad avas. Meelde on jäänud ka need kaks korda, kui tudengkond kasvas üle kümne tuhande, teine neist ülikoolireformide kõige keerulisemal ajal, 1990. aastate alguses.” Lisaks nimetab Jüri Tanner ettevõtmisi, mille juures ta olnud ideeandjana-algatajana: materjaluuringu keskus, haldusjuhtimise eriala loomine humanitaarteaduskonnas ja vilistlaskogu asutamine.

Mida mäletate oma ülikooliajast, õppisite TPIs 1960-65?

“Poolteist esimest aastat töötasin orgaaniliste ainete tehnoloogia õpingute kõrval Kohtla-Järve põlevkivikeemia kombinadis, sain seal päris korralikku palka, kuid eelkõige õppisin elu tundma. Olin üks esimesi, kes 1962. aasta algul Mustamäe esimesse ühisela-



musse, praegusesse nr. 2, kolisin.” Aga õppejõududest?

“Kahtlemata meenuvad matemaatilisele mõtlemisele aluse pannud professor Humal, väga markantne keemiaprofessor Vilbok ja muidugi minu kauaaegne juhenda- ja professor Agu Aarna, kelle juhendamisel tegin ka oma kandidaaditöö ja kellele olen üldse palju tänu võlgu. Ühena esimestest sain aspirandina täiendada end välismaal, Varssavi ülikooli keemiateaduskonnas.”

1972. a sai Jüri Tannerist TPI teadusliku uurimise sektori juhataja, tema tööd uurijana märgivad 30 autoritunnistust ja patenti. 1987 nimetati ta teadusprorektori ning 1993 kantsleri ametikohale, nagu ta ise tõdes, kõige raskemale ja vastutusrikkamale.

Ja harrastused? küsin lõpuks.

“Ikka sport – ujumine, suusatamine, ja üle kõige korvpall, olen olnud ju KAPA presidentki.”

Küsitles Mart Ummelas

Soovime koos kogu ülikooli kollektiiviga Jüri Tannerile jätkuvalt jõudu püsida Tehnikaülikooli tõelise patrioodina!

EUROVISIOON – mu salaarmastus

algus lk 2

Täna, uue võistluse eelõhtul arvavad euroopa muusikaajakirjanikud, et *Everybody* näol oli tegu ühe kõigi aegade kiiremini unustatud võidulauluga. Ka meie muusikaraadiotes kerivad teise koha saanud taanlaste ja kolmanda koha hõivanud kreeklaste laulud oluliselt edukamalt. Ainult, et võit tuli meile! Eurovisiooni kuldreegliks kiputakse lugema teadmist, et parim ei võida.

Kuidas saaks lugeda massidesse minevaks ja neid haaravaks lauluks täna juba esitajatele enestele raskelt meelde jäänud *Everybody*'t või Norra *Nocturne*'i, kus ainult 24 sõna muusikat saatmas?

Milline oleks võidu valem? Selle uniikaalsuse avastamine võrduks alkeemikute ponnistustega kulla loomisel. Üks on selge – Eurovisiooni laval müüb naine, soovitatavalt noor ja ilus, soovitatavalt võiks ta osata ka laulda. Tänavu on neid laval 15, nelja mehe, nelja ansambli ja ühe dueti kõrval. Mis te arvate, kes võidab? Ma pole oraakel, kui ütlen, et naine.

Kihlvedudes on sel aastal eranditult tehinguid sõlmitud naisartistide peale: olgu selleks pime sakslanna Corinna May, kes kaebab oma puuduliku voodielu üle; kolm mustanahalist Rootsi *Afrodite*'t, kellel viisipidamisega kohatisi raskusi; Prantsusmaa Sardine François oma kaunitil kurva ballaadiga või meie rootslanna Sahlène, kes eesti taustalauljad üle parda heitis. Mulle endale süm-

patiseerib aga inglase Jessica Garlick, kelle laulus on kõik see, mis muusika minu jaoks meeldivaks teeb. Brittide kahjuks räägib aga fakt, et teisea esinenutest pole siiani veel keegi võitnud. Loomulikult on võidul tohtu tähtsus, kuid meenutame, et läbi Eurovisiooni on muusikataeva megatähtedeks tõusnud vaid ABBA ja Céline Dion.

Meie jaoks on oluline, et väike Eesti suure võistluse korraldamisega kenasti hakkama saaks. Olles ise ajakirjanikuna üritusele akrediteeritud, panen igal sammul tähele jooksvaid ja sagivaid Tehnikaülikooli tudengeid. Paistab, et nad saavad nendes tuhandetes ametites kenasti hakkama, sest nende nägudelt ei leia ei väsimust ega pettumust. Ma ei tea, kas ja palju nad oma töö eest palga saavad, kuid nii neile kui üldisemalt meile kõigile on palju tähtsam, et saaksime kord öelda: meie suutsime korraldada ja seda veel hästi!

Lõpetaksin oma kirjatüki tsiteerides teravkeelset iiri päritoluga BBC kommentaatorit Terry Woganit, kellega varemadel Eurovisioonidel olen kohtunud ja kelle arvamusi ma alati naudinguga kuulan: "... Kes Eurovisiooni tõsiselt võtab, on napakas!"

Ilmselt olengi pisut napakas, kuid oma salaarmastust ma varjata ei taha.

P. S. Olgu lisatud, et kümned kolleegid nautisid Olavi Pihlamäe Eurovisiooni-alast asjatundlikku tema kaasautorlusel ilmunud Eurovisiooni ajalooaamatu ja eestikeelseid eurolaule esitleva plaadi esitlusele TTÜ aulas 14. mail.

Jalgrattavõistlus suleb parkla

Reedel, 24. mail algusega kell 10.00 toimub TTÜ territooriumil rahvusvaheline jalgrattaspordi tippvõistlus Tallinna GP 2002. Seoses sellega on tehtud mõningaid muudatusi tavapärasel parkimis- ja liiklemiskorralduses.

- Neljapäeval, 23. mail alates kl 21.00st hakatakse TTÜ peasissekäigu esisele alale ning Ehitajate teele paigaldama telke, piirdeaedu ja tardi-finiši platvormi. Samaaegselt suletakse Ehitajate teelt sõidukite sissesõit TTÜ peahoone esisesse parkladesse. Peale eeltoodud atribuutika paigaldamist jääb see kuni võistluse alguseni 24. mail kl 10.00 turvavalve alla.

- TTÜ hoonetekompleksile on võimalik juurdesõit 23. maist kl 21.00st kuni 24. mai kl 10.00ni Akadeemia teelt ning võistluse ajal (24. mail 10.00-16.00) Ehitajate teel asuva Mustamäe polikliiniku juurest algava kvartalisese tee kaudu, seejuures toimub Akadeemia tee ületamine rajajulgestaja loal.

- TTÜ peasissekäigu juures asuv tõkkepuudega piiratud parkla ja pool

teisel pool asuvast lahtisest parklast jäävad alates 23. maist kl 21.00st kuni 24. mai kl 16.00ni võistluse korraldajate kasutada. Töötajatel palume oma autode parkimiseks kasutada parkla raamatukogupoolset osa.

- Võistlusrajal, Ehitajate tee ja Akadeemia tee lõikudel, ühistranspordi liikumist ei keelustata, kuid Ehitajate teel asuv Tehnikaülikooli bussipeatus viiakse üle Üliõpilaste tee ja Ehitajate tee ristmikule.

- 300 meetrit enne ja 200 meetrit peale finišit on jalakäijatel võistluse ajal (24. mail 10.00-16.00) Ehitajate tee ületamine piirete tagant keelustatud. Tehnikaülikooli bussipeatuses asuv ülekäik suletakse ning jalakäijatel on võimalik Ehitajate teed ületada Üliõpilaste tee või Sõpruse puistee ristmikel.

- Võistluse toimumise ajal (24. mail 10.00-16.00) on Raja ja Mäepealse tänavate ristmikul asuvatele TTÜ hoonetele võimalik juurde- ja ärasõit Mäepealse tänava kaudu, ületades Mäepealse tänava ainult ristmikul töötava rajajulgestaja loal.

Ülo Ennuste 70

70 – on seda vähe või palju? Vastus pole sugugi lihtne ja ühene, oleneb, millises taustsüsteemis seda arvu käsitleda.

Professor Ülo Ennuste puhul seostuvad selle arvuga kõigepealt märksõnad *uskumatu, pole võimalik, kas tõesti?* Ja tõepoolest – alles ju oli eelmine juubel hubase ja meeldejäeva koosviibimisega Pääsküla kodus. Ning lausa spordimehelikult reipal juubilaril sujub kõik nagu ikka ja alati – efektselt ja efektiivselt, justkui optimeeritult. On see siis tiptasemel uurimistöö, vastutustundlik ja kompromissitu "sihtgrupi" juhtimine ja juhendamine, kus ei ole vähimatki kohta mingisugusele hinnalandusele, rahvusvaheliste projektide täitmine või sisukad koostöösidemed väliskolleegidega.

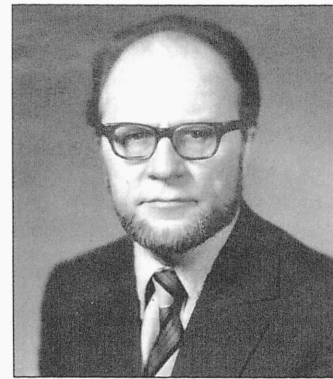
Ja siis see juubilari eriline aura, mille mõju kolleegidele on kaugelt üle mistahes teraapiast. Tegemist on üpris imetabase võimega alati kõige õigemal hetkel sekkuda kolleegide uurimistöö ümbrusesse. Esmapäev tundub isegi liigse karmusena või üleaaruse täpsuse nõudmisena, kuid mõne aja möödudes tuleb järjekordselt tõdeda – tegemist oli vajaliku ja väärtusliku impulsiga probleemist või takistusest ülesaamiseks.

Viimaste aastate tegemistest Majanduse Instituudis kerkib eriti esile kahe rahvusvahelise kaaluga kogumiku kindlakäeline toimetamine – töö, mille suurus ja vastutuse määra teab täies mahus vast ainult tegija ise.

Prof Ennuste puhul ei pääse ka kuidagi sõnast "palju", hinnates kasvõi väga põgusalt tema pika teadlasettee töid ja tegemisi, mille käigus noorest ehitusinsenerist on kujunenud tippteadlane majandusmatemaatika alal.

Tugeva aluse oma teadlaskarjäärile pani 1957. aastal Teaduste Akadeemia Majanduse Instituuti tööle asunud juubilar ilmselt vundamentide rajamise ökonoomika uurimisega. Sest on ju alusmüür see, millele toetub kogu pealisehitus. Ning juba nende, üsnagi inse-

Vivat!



nerlike probleemide analüüsil ilmsedid märgid vääramatust suundumusest majandusmatemaatika ja -protsesside modelleerimise valdkonda. Eriti selgelt väljendus see 1963. aastal kaitsitud kandidaadiväitekirjas.

Iga kümnend loometeel viis lähemale planeerimise matemaatilise teooria lahtimõtestamisele, kus oluliseks teetähiseks oli doktoridissertatsiooni "Optimaalse planeerimise dekompositsioonanalüüsi põhimõtted" valmimine ja edukas kaitsmine 1975. aastal. 1980. aastatel kujunes tema oluliseks uurimisvaldkonnaks sotsiaal-majandusliku arengu prognoosimise metodoloogia määramatuse ja vaeginfo tingimustes. Viimasel ajal on juubilari uurimistöö jätkunud sügavuti minekuga majandussüsteemide adaptiivse rakendamise ja institutsionaalse evolutsiooni modelleerimise alal.

Ülo Ennuste on avaldanud 5 monograafiat, üle 150 teadusartikli ja hulgaliselt publitsistlikke kirjutisi. Väga hinnatav on ka prof Ennuste pedagoogiline panus – tema juhendamisel on edukalt kaitsnud ligi paarkümmend väitekirja.

Saatust on olnud helde, viies meid kokku nii andeka ja särava isiksusega nagu Ülo Ennuste. Meie kõige südamlikumad õnnitlused lugupeetud juubilarile!

Kolleegid TTÜ Eesti
Majanduse Instituudist

Sic!

20. mai – 17. juuni

TTÜ fuajees on avatud näituse "TTÜ õppejõudude ja teadurite 2001. a Eestis ilmunud raamatuid" I osa: ehitus-, emergeetika-, humanitaar-, infotehnoloogia ja keemiateaduskonna raamatud.

21. mai

Kell 14.00 toimub nõukogu saalis TTÜ nõukogu istung. Päevakorras:

- 1) keemia- ja materjalitehnoloogia teaduskonna struktuuri ja põhimääruse kinnitamine;
- 2) välissuhete talitus kujundatakse ümber rahvusvaheliste suhete osakonnaks ja kinnitamiseks on esitatud osakonna põhimäärus;
- 3) Avatud ülikooli põhimääruse kinnitamine;

4) professorite valimised;

5) hoonestusõiguse seadmine Raja t 8/Akadeemia tee 11 moodustata-vale kinnistule, kuhu hakatakse ehitama üliõpilasühiselaamut.

6) kuulatakse haldusprorektori Peep Jonase informatsiooni 2002. aasta eelarve täitmisest.

23. mai

Kell 12.00 ruumis VI-121 tutvustab Neal Hoskins, *Area Manager, Oxford University Press*, "Oxford Advanced Learner's Dictionary Genie" CD-ROMi ja demonstreerib, kuidas *Genie* aitab leida sõnade tähendust töötades Internetis, kirjutades e-maile või koostades Wordis dokumenti.

Kadri Viin
avalike suhete osakond

Non verbis, sed factis opus est

Pole vaja sõnu, vaid tegusid